

Фактори конкурентоспроможності приватних медичних установ

Владислав Фролов

здобувач групи МЕН/АМ-21 дст,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: frolovvv@krok.edu.ua

Віктор Алькема

Науковий керівник:

д.е.н., професор, завідувач кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: Alkema@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0001-5997-7076

Актуальність дослідження. Актуальність наукової роботи обумовлена тим, що у сучасних ринкових умовах для успішної будь-якої діяльності принципово необхідно приділяти увагу питанням конкурентоспроможності організації. Сьогодні, коли активно в країні відбувається медична реформа, вона є каталізатором змін на медичному ринку. Пацієнти все частіше і частіше звертаються до приватних клінік просто тому, що державна медицина, на жаль, не має подібних умов надання допомоги, відповідного обладнання та спеціалістів. Саме тому, кількість приватних клінік із широким спектром надання медичних послуг в Україні зростає з кожним днем. Між приватними клініками відбувається конкурентна боротьба на ринку медичних послуг. Це є позитивна тенденція, адже тільки в конкуренції народжується кришталево чиста медична послуга.

Об'єктом дослідження є процес управління конкурентоспроможністю вітчизняних приватних медичних установ.

Предметом дослідження є теоретико-методичні положення та науково-практичні аспекти управління конкурентоспроможністю приватною медичною установою.

Метою дослідження є аналіз існуючих підходів теоретико-методичного забезпечення процесу управління закладами охорони здоров'я в умовах конкурентного середовища й визначення факторів конкурентоспроможності приватних закладів охорони здоров'я.

Для досягнення встановленої мети в процесі дослідження вирішувались наступні завдання:

- систематизовано теоретичні положення економічної сутності конкурентоспроможності, як фактору формування іміджу приватних медичних установ;
- досліджено діючу систему надання медичних послуг, виокремити першочергові проблемні аспекти діяльності приватної медичної установи;
- визначено фактори конкурентоспроможності приватних медичних установ та якості надання медичних послуг.

Інформаційна база досліджень. Питання аналізу рівня конкурентоспроможності висвітлені в працях багатьох вчених, зокрема, дану проблематику досліджували: Боденчук Л.Б., Борш В.І., Іванов Ю.Б., Кондюхова О.В., Літвінов О., Мікловда В.П., Онищук Н.В., Петрович Л.М.,

Репіна І.М., Сукач О.О., Филюк Г.М., Циганок О. О., Шеремет М.В., Шкробот М.В., Янковий О.Г. та інші зарубіжні та вітчизняні науковці [1,2,3]. На сьогодні проблема підвищення конкурентоспроможності медичних установ залишається дискусійною та потребує подальших досліджень з урахуванням змін на ринку медичних послуг.

Методологія дослідження. У процесі виконання дослідження використано методи досліджень, які сприяли досягненню результатів, зокрема: метод теоретичного узагальнення; економіко-статистичний метод, методи аналізу та синтезу для дослідження особливостей функціонування приватних медичних установ та визначення чинників, які сприяють зростанню конкурентоспроможності приватних закладів охорони здоров'я.

Етапи та результати дослідження. На першому етапі дослідження здійснювали систематизацію теоретичних положень економічної сутності конкурентоспроможності, як фактору формування іміджу приватних медичних установ. Встановлено, що конкуренція в сучасному світі – це основна рушійна сила ринку. Конкурентоспроможність, як на нашу думку, – це можливість забезпечення конкурентних переваг на ринку. Ринок послуг медичних закладів є специфічним і формує окремий сектор надання нематеріальних благ, спрямованих на захист здоров'я населення. Вона може оцінюватись рівнем конкурентоспроможності. Рівень конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я завжди залежить від впливу різних факторів. Під факторами розуміють умови, обставини, рушійні сили економічних явищ та процесів [3].

Другий етап було присвячено дослідженню діючої системи надання медичних послуг, встановленню чинників які її визначають та виокремлено першочергові проблемні аспекти діяльності приватних медичних установ. Результати дослідження свідчать, що на конкурентоспроможність медичних закладів впливають ряд факторів, що визначають обставини конкурентних переваг у боротьбі за пацієнтів. Їх можна розділити на медичні, комерційні та нормативно-правові. Якісні медичні послуги є основою конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я. Країни з різними моделями систем охорони здоров'я вважають пріоритетом якісне медичне обслуговування.

Завершальний етап досліджень присвячено визначенню факторів конкурентоспроможності приватних медичних установ та якості надання медичних послуг. Медичні фактори конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я багато в чому залежать від рівня технічної оснащеності закладу. Сучасна медицина вимагає великих капітальних вкладень у закупівлю медичного обладнання. Також важливим медичним фактором конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я є необхідність постійного підвищення кваліфікаційного рівня працівників у відповідності із останніми досягненнями медичної науки. Встановлено, що до медичних факторів конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я пропонується віднести: асортимент та номенклатуру послуг, які надає заклад охорони здоров'я; якість надання медичних послуг закладу охорони здоров'я; технічне оснащення закладу охорони здоров'я; рівень

кваліфікації медичних працівників закладу охорони здоров'я. Якість медичної послуги включає своєчасну медичну допомогу, правильні профілактичні заходи, діагностику, лікування та реабілітацію, отримання запланованого результату. Конкуренентоспроможними можна вважати медичні заклади з високим рівнем якісного обслуговування та максимальним використанням ресурсів без зайвих витрат, що дозволяє отримувати цінові переваги на ринку медичних послуг. Другою групою факторів конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я є комерційні фактори. Приватні заклади охорони здоров'я здійснюють комерційну діяльність, надаючи медичні послуги населенню та підприємствам. Одним з найголовніших факторів конкурентоспроможності є вартість послуг закладу охорони здоров'я, особливо це стосується регіонів і ринків із високою еластичністю попиту на медичні послуги до ціни. Ще однією важливою комерційною складовою конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я є такі нематеріальні фактори, як імідж, гудвіл, репутація медичного закладу. Таким чином, комерційні фактори конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я включають в себе: кон'юнктуру ринку медичних послуг; вартість послуг закладу охорони здоров'я; імідж закладу охорони здоров'я. Третя група факторів - нормативно-правові фактори – розкриває відповідність діяльності закладу охорони здоров'я діючому законодавству.

Практична значущість результатів дослідження. Таким чином, на підставі розгляду поглядів сучасних науковців було зроблено наступні висновки. Під фактором конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я запропоновано розуміти умови, обставини, рушійні сили виникнення індивідуальних особливостей, конкурентних переваг закладу охорони здоров'я та можливостей їх використання в боротьбі на конкурентному ринку медичних послуг. Фактори конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я згруповано за двома класифікаційними ознаками. За сутністю фактори розділені на медичні й комерційні, а за походженням: зовнішні і внутрішні. До медичних факторів конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я віднесено: асортимент та номенклатуру послуг, які надає заклад охорони здоров'я; якість надання медичних послуг закладу охорони здоров'я; технічне оснащення закладу охорони здоров'я; рівень кваліфікації медичних працівників закладу охорони здоров'я. Комерційні фактори конкурентоспроможності закладу охорони здоров'я включають в себе: кон'юнктуру ринку медичних послуг; вартість послуг закладу охорони здоров'я; імідж закладу охорони здоров'я. До зовнішніх факторів віднесено ресурсні ринки, конкурентів, попит, дії Уряду. Внутрішніми факторами є медична, витратна ефективність та ефективність менеджменту.

Ключові слова: медичний заклад; конкурентоспроможність; чинники конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Боденчук Л.Б. Підвищення конкурентоспроможності медичних закладів за допомогою еле-

- ментів стратегічного менеджменту. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 47-1. С. 114-117*
2. Борщ В. І. *Управлінський капітал в системі охорони здоров'я: теорія і методологія: дисерт. На здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.03. Чернігів, 2020. 552 с.*
 3. Літвінов О. *Визначення факторів конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я в умовах інноваційного розвитку. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2017. № 4. С. 58-69.*